אמר רב נחמן ינחס כתיב · ואע"ג דקרינן ינחס מ"מ דרשינן הכי מדלא כתיב מנחס דליכא למיטעי וכתיב ינחס דליכא למיקרי ינחס אע"ג דלא קרינן הכי איכא למדרש שהמתנחם מושיבין ברשם לנחמנו ופירוש הקומטרס דחוק: **אמר** רבא הלכתא כו' · לעיל (דף נא.) פירשנו דבזה"ז כולהו ממטלטלי: **המשליש** מעות לבתו · פירש בקונטרס"והיא לומרת נאמן עלי"לאחר שנכנסה לשם דק,דבגמ' מסקינן דליכא בין ר"מ ובין ר' יוסי אלא גדולה מן האירוסין: **וכי** איכא אלא שדה · וכ"מ סבר דאיכא יכולה למוכרו: **אילימא** קטנה מן הנשואין איכא ביניייהו · פירוש אף קטנה מן הנשואין אבל הא ודאי דגדולה מן האירוסין נמי איכא ביניייהו דלר"מ יעשה שליש מה שהושלש בידו ולר' יוסי הרשות בידה כדתנן במתני': **קטנה** דלאו בת זביני היא· ולכאורה לא למימר דסיפא אילטריך לקטנה מן הנשואין דאפילו מן הנשואין לא תמכור דאם כן הוה ליה למיתני בהדיא דאבל קטנה אפילו מן הנשואין לא תמכור אבל לר"מ דמוקמא למתני' בחסורי מיחסרא אתי שפיר דקאי אבד"א כו' דמדבר בהדיא בנשואין: **הא** מני ר' מאיר היא דאמר מכוה לקייס דברי המת· אבל לרבי יוסי ליתיה,והימה אי ליתיה למה ליה למימר"לא יהא לא שדה" ולמיתני טעמא בהדי,מיפוק ליה משום דליתיה "מכוה לקייס דברי המת"? ושמא לדבריו דרבי מאיר קאמר: הא

גופא דעובדא · תחלת הדברים מה נשון שלחת לו: **ינחס כתיב** · אין לך לומר פתח בשום אות אח"כ אל"ף או ה' סמוכין לו אע"פ הנקודה שתחתיה והיא באה במקום אות כאילו כתוב ינחם וכיון שלא כתיב כאן אל"ף על כרחך ע"פ מסורת הכתב אתה קורא ינחס וזהו המנחם עצמו כלומר כאבל המתנחם: **מר וזה** · מי שנפשו מרה ודעתו זחה ומעותקה מעליו: **נעשה שר לפרוחים** · לגדולים הבאים לנחמו: **מתני'** המשליש **מעות לבתו** · מסר מעות ביד שליש לעורך בתו לקנות שדה לו כדוגיא לכשתגדל: **והיא אומרת** · נאמן בעלי עלי: **נאמן בעלי עלי** · לאחר שנכנסה לשם: **יעשה שליש כו'** · יעבכם לעצמו,תנם לו והוא יקנה לי שדה כשאר לה: **יעשה שליש כו'** · יקנה השדה ואין שומעין לה דמלוה לקיים דברי המת: **וכי אינה אלא שדה** · וכי מה תועלת לו לקנות לפי שדה אפילו אין כאן מעות אלא כבר נקנה השדה והיא רוצה למוכרה הרי היא מכורה הלכך שומעין לה: **בד"א** · בגמרא מפרש מאן תנאי לה: **בד"א** · שומעין לה: **גמ'** **מן הנשואין הרשות בידה** · שלא הרשות בידה לא עלה בדעתו למוסרם ביד שליש אלא עד שתגשא דמשגשאת הבעל זכאי לאכול פירות: **מאי ביניייהו** · בהי פליגי בגדולה או בקטנה: **דר"מ סבר הרשות בידה** · דהאי דקאמר ר"מ מן הנשואין הרשות בידה לפי בקטנה נמי אמר: **אימא סיפא** · דמתני': **הא מרישא שמעינן מינה** · דלא א"ר יוסי שומעין לה' אלא בגדולה מדקא מייתי טעמא למילתיה "וכי אינה אלא שדה והיא רוצה למוכרה" אלמא בגדולה הרי אויה למכור שדות קאמר: **אלא ר"מ** · וע"כ כי אמר בברייתא נמי "מן הנשואין הרשות בידה" בגדולה אמר ולא בקטנה: **אלא גדולה מן האירוסין איכא ביניייהו** · דקאמר ר' מאיר מן האירוסין יעשה שליש שליש שלישותו ואפילו היא גדולה וקא א"ל **רבי יוסי** כיון דגדולה היא שומעין לה: **הלכה כר"מ** · דטעמא משום דמלוה לקיים דברי המת: **אילפא** · שם חכם: **אלא נפשיה** · גופא דעובדא במס' תענית משום דלותבוהו לרבי יוחנן בריש כשהלך אילפא בסחורה כי אתא אמרו ליה לי הוה יתיב מר ועברים לא מר הוה מליך,אזל אלא נפשיה באיסקריא דמכותא בכלונסות ארזים שתולים בה ויולן הספינה: **מכותא** · ויולן: **אמר כל מאן דאתי כו'** · כלומר אע"פ שהלכתי בסחורה לא שכחתי תלמודי ויש בידי לתקן כל הבריתות שסידרו רבי חייא ורבי אושעיא [בתוספתא שלהן אמיתא להן סמך במשנתנו של הש"ס שסדר רבי ולהכי נקט רבי חייא ורבי אושעיא] לפי שהן עיקר כדאמרי' בעלמא "כל מתניתא דלא מיתניא בי ר' חייא ור' אושעיא לא תותבו מינה בבי מדרשא": **תנא ליה** · שנה לפניו בריתא זו ושאלו למלוה לה סמך במשנה שסדר רבי: **שקל** · אלי שלו: **ורלוון** · שאין נזונין בפחות: **נותנים להם מלוה** · דאי הוה ידע שיתייקרו המזונות וילטרכו לשלוה לא הוה אמר: **אל תתנו** · הרי מיהה בידם ולא עשאן יורשים אלא בענין זה: **אם מתו** · בלא בנים: **אין נותנין להן אלא שקל** · שאין לו להפסיד את הבאים אחריהם והואיל ועשה את האחרים יורשים אחריהם ואלו דווקא שקל קאמר כדי שהפול ירושה אחריהם לאותן אחרים: **הא מני** · היכא דאמר להו "אל תתנו להם אלא שקל אין נותנין להם אלא שקל" "אע"ג דסוף סוף כולהו נכסי דידהו ניהו,לא יהבינן להו בקונטן אלא שקל בשבת והמותר יזונו מן הצדקה,ולכאורה לא קייתינן ליה לקובלו מן הצדקה כדי להעשיר את בניו ויפיל עצמו על הצבור לאתם הוא דאמר אל תקבלו מנכסיו ונכסי דידיה מינהו הלכך לא קייתינן ליה לקובלו מן הצדקה כדי להעשיר את בניו אבל הכא נכסי לאו דידמי מינהו כי אם לפי צוואתו: רבי

גופא מאי ביניייהו **אילימא** קטנה מן הנשואין איכא ביניייהו-דרבי מאיר סבר הרשות בידה ואתא רבי יוסי למימר אפילו מן הנשואין נמי גדולה אין קטנה לא אימא סיפא · אבל בקטנה אין מעשה קטנה בלום הא מאן קתני לה אילימא רבי יוסי הא מרישא שמעת מינה דאמר רבי יוסי שדה והיא רוצה למוכרה הרי היא מכורה מעכשיו גדולה דבת זביני אין קטנה דלאו בת זביני היא לא אלא רבי מאיר היא וחסורי מיחסרא והכי קתני ויעשה השליש מה שהושלש בידו..."במה דברים אמורים מן האירוסין אבל מן הנשואין הרשות בידה "במה דברים אמורים בגדולה אבל בקטנה אין מעשה קטנה בלום אלא גדולה מן האירוסין איכא ביניייהו,איתמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כרבי יוסי רבא אמר רב נחמן הלכה כרבי מאיר: אילפא תלא נפשיה באיסקריא דמכותא ,אמר:"איכא דאתי דאמר לי מילתא דבי רבי חייא ורבי אושעיא ולא פשיטנא ליה ממתניתין נפילא מאסקריא ומבענא אתא ההוא סבא תנא ליה "האומר "תנו שקל לבני בשבת וראוין ליתן להם סלע נותנין להם סלע,ואם אמר "אל תתנו להם אלא שקל" אין נותנין להם אלא שקל "ואם אמר "אם מתו יירשו אחרים תחתיהם" בין שאמר "תנו" בין שאמר "אל תתנו" אין נותנים להם אלא שקל אמר ליה הא מני רבי

מאי · תלמיד לבר המה חולקים ר"מ ור' יוסי

קטנה מן הנשואין · גדולה מן האירוסין

מאחר שהוצרך תענית כח. שיש ר"מ דאמרי לקיים דברי המת דגמ' מביאה מעשה דאילפא שבו הוא מאלה כוחותיו בליאות תורה (זמרות טפרו לעסקים)

תוספות רי"ד

בע"ח דידה אלמא בע"ח דאחי הויא א"דהל' ממקרקע ולא ממטלטלי בין למזוני בין לפרנסה ובתוספו' המורה [כתב] וה"מ היכא דלא אמדינו' ולא ידעו ביה אי ידיו רפות או לא אבל היכא דאמדינו' ק"ל כשמואל דאמר לעיל בפרק נערה (דף נ ע"ב) לפרנסה שמין באב בין במקרקע בין בממטלטלי דהא שמואל אפילו בממטלטלי אמרה למילתי' כדמוכח לעיל בהיסי דעליה וראיתי בתשובות הגאונים דתקנו במתיבתא בימי מר רב הונא גאון הלוי בר מר רב יצחק למיגבי ב"ח וכתובת אשה אפילו ממטלטלי דיתמי ואע"ג דממטלטלי דידהו לא משתעבדו לב"ח וכתבו רבוואתה דדוקא מזוני דאינון תנאי ב"ד נבי ממטלטלי כיון דשמין בתקנתא דבתראי אבל פרנסה דאינו ת"כ כדקיימו קיימו ולא נגיא אלא מקרקעי ואינו נ"ל דאאמו תקנתא דבתראי בכתובה בלחוד הות בכל מילי תיקון בין לכתובה בין לב"ח וה"ה לפרנסה דכל נוביינא נבי אפילו ממטלטלי ואדרבה פרנסה כיון דשמין כאב א"ל דיהא ליה דתתפרנס אפילו ממטלטלי דידיה ותו דאמרן לעיל דבת בע"ח הוה וא"כ ל"ש חוב דידה מכל חוב דעלמא וכי היכי דכל חוב דעלמא נבי אפילו ממטלטלי דיתמי בהאי תקנה הל"נ הבת ול"ש : **מתני'** המשליש מעות לבתו והיא אומרת נאמן בעלי עלי יעשה שליש מה שהושלש בידו ר"מ א"ר יוסי וכי אינה אלא שדה והיא רוצה למוכרה ה"ה מכורה מעכשיו בר"א בגדולה אבל בקטנה אין מעשה קטנה כלום פי' מסר מעות ביד שליש לצורך בתו שיקנה לה שדה בהן והיא אומרת נאמן עלי בעלי שדוא יקנה לי ותנו מעות בידו ויעשה שליש וכו' ואל יתנו ליד בעלה שמצוה לקיים דברי המת ולקמן נפרש דבעורה ארוסה קאמר ר"מ אבל בנשואה מודה א"ר יוסי וכי אינה אלא שדה מה תועלת יש לקיים דברי המת אפילו אם יקנה לה השליש שדה והיא רוצה למוכרה ולתת המעות לבעלה מי יוכל לעכב ע"י והלכך גם במעות נמי שומעים לה ונותנים אותם לבעלה כיון שהיא רוצה דדוקא שומעים אבל אם היא קטנה אין מעשה קטנה כלום אלא יעשה שליש מה שהושלש בידו : ת"ר המשליש מעות לתתנו ליקח בהן שדה לבתו והיא אומרת ינתנו לבעלי מן הנשואין הרשות בידה מן האירוסין יעשה שליש מה שהושלש בידו ואסיקנא דבקטנה כ"ע לא פליגי דאפילו מן הנשואין יעשה שליש מה שהושלש בידו ובגדולה מן הנשואין נמי כ"ע לא פליגי דהרשות בידה כי פליגי בגדולה מן האירוסין דר"מ סבר יעשה שליש וכו' ור"י סבר הרשות בידה: איתמר ר"א א"ש הלכה כר"מ ורבא אר"נ הלכה כר"מ וקי"ל כר"נ בדיני ותו דאמרינן לקמן בהל' והא קי"ל כר"מ דאמר מצוה לקיים דברי המת : תניא האומר תנו לבני שקל בשבת והן ראויין לתת להן מלוה נותנים להם סלע פי' דלאו דוקא קאמר אלא לזרוזינהו שיכלכלו דבריהם במשפט ושקל הוא חצי סלע תרגומא בקע תקלא ותרגומא שקל סלעא ואם אמר אל תתנו להן אלא שקל אין נותנים להם אלא שקל פי' דדוקא קאמר ואם אמר אם מתו יירשו אחרים תחתיהן בין שאמר תתנו בין שאמר אל תתנו אין נותנים להם אלא שקל פירוש כיון (שמת) [שפי' שאם ימותו] בנו שיירשו אחרים תחתיהן דוקא קאמר א"ר

מאכן דד סוף הראב"ד תוכח דגמ' וכ"ס לא חולקים בדין הקנה

מצרי פסיקים לבאר דד כאן ריקה בדמה, בתוק הסוגריים נאמר הוכחה נכונה הוא לבוא ולבין בריכין לאמר דוגמא אחרת לנ"מ

[נרש"י גיטין לב: ד"ה דהלי פירש נשען גם בפסחים סח: ד"ה ותלי פירש כשון]

תענית כח. [תוספתא פ"ו]

[מולין קמח.]

מ"ק כח:

נוטא אבל מיסב בראש

נוטא אבא שמעלים מעות עבור בתו לקנות לה שדה מאם היא יכולה לומר שיתנו המעות לבעלה

נוטא מאחר שהוצרך תענית כח. שיש ר"מ דאמרי לקיים דברי המת דגמ' מביאה מעשה דאילפא שבו הוא מאלה כוחותיו בליאות תורה (זמרות טפרו לעסקים)

לעיל נא.

לעיל מח.